

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ

КАФЕДРА КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Партисипативні методи мистецтва в психології

Освітній рівень	<u>II (магістерського) рівня вищої освіти / III (освітньо-науковий) рівень</u> (назва рівня вищої освіти)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки / <u>C Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини</u> (шифр і назва галузі знань)
Спеціальність	<u>053 Психологія / C4 Психологія</u> (код й найменування спеціальності)
Освітня програма	Клінічна психологія / Психологія забезпечення ментального здоров'я / Психологія

Розробник: Дар'я ТРОФІМОВА, кандидат психологічних наук, доцент

Робоча програма затверджена
на засіданні кафедр

клінічної психології та соціальної психології

протокол № 10 від 23 червня 2025 року

Завідувач кафедри
клінічної психології

(підпис)

Ірина ЛИСЕНКО
(ім'я та прізвище)

Завідувач кафедри
соціальної психології

(підпис)

Дар'я ТРОФІМОВА
(ім'я та прізвище)

Розглянуто на засіданні Ради якості вищої освіти

протокол № 5 від 30 червня 2025 року

Голова РЯВО

(підпис)

Наталія ЗАВ'ЯЗКІНА
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Робоча програма освітнього компонента «Партисипативні методи мистецтва в психології» розроблена на основі Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми освітньої компоненти, затвердженої Вченою Радою Київського інституту сучасної психології та психотерапії від 22 лютого 2024 року, протокол №7.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Статус освітнього компонента – вибірковий.

Обсяг освітнього компонента – 3.0 кредитів ЄКТС.

Семестровий контроль – залік

Мета та завдання освітнього компонента

Метою освітнього компонента є: формування у здобувачів системного уявлення про партисипативні методи мистецтва як міждисциплінарне поле, що поєднує мистецькі, психологічні та соціальні практики, а також розвиток розуміння їхніх теоретичних засад, етичних принципів і можливостей застосування у роботі з індивідами, групами та спільнотами, зокрема в умовах соціальних криз і війни.

Завданнями освітнього компонента є:

- Ознайомити здобувачів з історією, філософією та теоретичними основами партисипативних мистецьких методів.
- Сформувати уявлення про плейбек-театр, документальний театр і театр пригноблених як форми роботи з особистим і колективним досвідом.
- Розвинути розуміння етичних викликів, меж і відповідальності у використанні партисипативних методів, особливо в контексті травми та війни.
- Сприяти усвідомленню ролі фахівця (психолога, фасилітатора, митця) у створенні безпечного простору для діалогу, свідчення та соціальних змін.

Результати навчання здобувачів за освітнім компонентом

Після завершення вивчення освітнього компонента здобувачі вищої освіти **здатні:**

Пояснювати теоретичні засади партисипативних методів мистецтва та їх місце в сучасній психологічній практиці.

Розрізняти партисипативні мистецькі підходи та традиційні форми арт-терапії, визначати їхні можливості й обмеження.

Аналізувати психологічні механізми впливу спільної творчої діяльності на особистість, групу та спільноту.

Інтерпретувати роль участі, співтворення та діалогу як ресурсів психологічної підтримки й соціальної взаємодії.

Застосовувати базові партисипативні мистецькі методи у роботі з різними цільовими групами (діти, дорослі, громади).

Проектувати та обґрунтовувати партисипативні мистецькі заходи з урахуванням психологічних цілей, контексту та потреб учасників.

Оцінювати психологічний ефект і соціальну значущість партисипативних мистецьких практик.

Дотримуватися принципів етики, добровільності, інклюзивності та безпеки у партисипативній мистецькій діяльності.

Аналізувати кейси використання партисипативного мистецтва в психологічній, освітній та соціальній роботі.

Аргументувати значення партисипативних методів мистецтва як інструменту психологічної підтримки, розвитку спільнот і соціальної згуртованості.

2. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Структура освітнього компонента

№ теми	Назва розділів і тем	Кількість годин					
		Всього	Аудит.	у тому числі			С.р.
				Лекції	Прак.	Прак.конт./Сем.	
1	Тема 1. Партисипативні методи мистецтва та психодраматичний підхід	19	4	2		2	15
2	Тема 2. Плейбек-театр: історія, процес і професійне застосування	25	10	6	2	2	15
3	Тема 3. Документальний театр як форма свідчення та осмислення реальності	22	7	5	2		15
4	Тема 4. Театр пригноблених: філософія, методика та український контекст	24	9	5	2	2	15
Всього годин		90	30	18	6	6	60

Зміст освітнього компонента

Тема 1. Партисипативні методи мистецтва та психодраматичні підходи

Лекція 1. Партисипативні методи мистецтва та основи психодрами. Розгляд партисипативних методів мистецтва як форм співтворення та активної участі. Аналіз витоків психодрами, її ключових понять і впливу на розвиток театральних та групових практик. Місце психодраматичних і партисипативних підходів у сучасних психологічних та соціокультурних контекстах.

Література:

1. Jacob L. (2020). Moreno and psychodrama – psychiatry in history. The British Journal of Psychiatry , Volume 217 , Issue 1 , July 2020 , pp. 369
2. Giacomucci, S. (2019). Social Group Work in Action: A Sociometry, Psychodrama, and Experiential Trauma Therapy Curriculum. Doctorate in Social Work (DSW) Dissertations. 124. https://repository.upenn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1128&context=edissertations_sp2
3. Nolte, J. (2020). J.L. Moreno and the Psychodramatic Method: On the Practice of Psychodrama. New York: Routledge.
4. Чудаєва Н., Шулдик Г. Психодрама. Курс лекцій. — Умань, 2020. С. 109.

Тема 2. Плейбек-театр: історія, процес і професійне застосування

Лекція 2. Історія та світова практика плейбек-театру. Огляд історії заснування плейбек-театру та внеску його засновників у розвиток методу. Аналіз поширення плейбек-театру у світі та особливостей його становлення в Україні. Розгляд плейбек-театру як простору перетину мистецтва, психології та спільнотної роботи.

Лекція 3. Процес плейбек-театру та роль історії. Аналіз структури плейбек-перформансу, ролі особистої історії та наративу. Розкриття цілей плейбек-театру та його впливу на індивідуальний і груповий досвід. Взаємодія між оповідачем, акторами та аудиторією як основа методу.

Лекція 4. Можливості, етика та обмеження плейбек-театру. Розгляд потенціалу плейбек-театру у роботі зі спільнотами та в психологічній практиці. Аналіз етичних питань, ризиків і меж застосування методу, зокрема в умовах війни. Відповідальність фасилітатора та принципи безпечної роботи з досвідом.

Література:

1. Fox J. (2003) Acts of service. Spontaneity, Commitment, Tradition in the Nonscripted Theatre / Jonathan Fox. — Reprinted with Afterword. — N.Y. : Tusitala Publishing, 2003

2. What is “Good” Playback Theatre? Jo Salas
<https://artact2015.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/09/playback-what-is-good-pt-17.pdf>
3. Vainilovych N., Rózsa D. The Influence of Stories in Playback Theatre. Playback Theatre Around the World. Diversity of Application. India, Bangalore. CHRIST, 2019. P. 120–130. URL:
<https://drive.google.com/file/d/1jyNEhUpeGRz0pibLS4Xg0yGgn5sUVi-M/view?usp=sharing>
4. Кандибур Р., Лук’янченко С. Творчі методи трансформації конфліктів. Крила, що несуть мир (навчально-практичний посібник). Дніпро: Журфонд, 2021. 82 с. URL:
<https://drive.google.com/file/d/1HpmUJYQ2zYzOE9O17EeGqE6nm-Sjz3v4/view?usp=sharing>
5. Ethics and the Contract in Playback Theatre
<https://playbacktheatre.org/wp-content/uploads/2010/04/EthicsPT-Simons.pdf>

Тема 3. Документальний театр як форма свідчення та осмислення реальності

Лекція 5. Історія виникнення документального театру в світі та в Україні. Розгляд історичних передумов виникнення документального театру як окремого напрямку сучасного театрального мистецтва. Аналіз розвитку методу в європейському та світовому контексті, ключових етапів і впливу соціально-політичних процесів на його становлення. Особлива увага приділяється формуванню документального театру в Україні, його специфіці, тематиці та ролі в осмисленні історичного і сучасного досвіду.

Лекція 6. Теорія документального театру. Аналіз теоретичних засад документального театру як форми роботи з реальними подіями, свідченнями та особистими наративами. Розгляд понять документа, факту, свідчення, автентичності та репрезентації. Обговорення етичних аспектів роботи з чужим досвідом, меж між мистецтвом, журналістикою та психологічною практикою, а також ролі автора, виконавця і глядача у створенні сенсу.

Лекція 7. Документальний театр у час катастрофічних випробувань. Розгляд документального театру як інструменту осмислення колективної травми в умовах війни, насильства, соціальних катастроф і масових втрат. Аналіз можливостей і обмежень методу у роботі з травматичним досвідом, питання повторної травматизації та відповідальності митця й фасилітатора. Значення документального театру для процесів пам’яті, свідчення, соціального діалогу та відновлення спільнот.

Література:

1. Ханс-Тіс Леман. Постдраматичний театр. — Garage, ABCdesign, 2013 р.

2. Апчел О. А. Документальний театр у контексті української культури: дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01. Харків, 2014. 273 с.

3. Апчел О. А. Документальний театр у театральній культурі пострадянського простору, зокрема сучасної України. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura33/28.pdf

Тема 4. Театр пригноблених: філософія, методика та український контекст

Лекція 8. Історія та філософія методу. Розгляд історії виникнення Театру пригноблених та філософських засад методу, сформованих у контексті критичної педагогіки та соціального активізму. Аналіз ідей Пауло Фрейре та Аугусто Боалья, поняття пригноблення, влади, діалогу і дії. Театр пригноблених як інструмент усвідомлення соціальної реальності та трансформації досвіду.

Лекція 9. Огляд методики. Ознайомлення з основними формами та техніками Театру пригноблених: форум-театр, образний театр, театр газет, невидимий театр та інші. Аналіз структури роботи з групою, ролі фасилітатора (джокера), взаємодії учасників і глядачів. Можливості використання методу в освітньому, соціальному та психологічному контекстах, а також етичні та практичні обмеження.

Лекція 10. Український контекст. Розгляд особливостей застосування Театру пригноблених в українських соціокультурних умовах. Аналіз практик роботи з темами війни, насильства, нерівності, ідентичності та колективної травми. Обговорення адаптації методу до українського досвіду, викликів безпеки, чутливості до травми та потенціалу Театру пригноблених для посилення громадського діалогу й підтримки спільнот.

Література:

1. Боаль А. Ігри для акторів та неакторів. – Київ, 2016. 264 с.
2. Міжнародна декларація театру пригноблених URL: <https://teatrmin.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/deklaracziya-prynczypiv-mizhnarodnoyi-organizacziyi-teatru-prygnoblenyh.pdf>
3. Естетика пригноблених. Український переклад есе Аугусто Боалья 2004 р. URL: https://docs.google.com/document/d/1IOjtIeV_WpUanZgL92FLPGIyJqg_Ao2r/edit?pli=1

Теми практичних (семінарських) занять освітньої компоненти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин практичних	Кількість годин практичних контактних/семінарських
-------	------------	----------------------------	--

1	Тема 1. Партисипативні методи мистецтва та психодраматичний підхід		
	<p>Семінар 1. Поняття партисипативних методів мистецтва та основи психодрами Практична задача №1: присвячена знайомству з психодрамою Література: 1. Чудаєва Н., Шулдик Г. Психодрама. Курс лекцій. — Умань, 2020. С. 109.</p>		2
2	Тема 2. Плейбек-театр: історія, процес і професійне застосування		
	<p>Семінар 2. Історія та світова практика плейбек-театру Практична задача №2: Питання для письмової рефлексії: 1. У чому полягає цінність вивчати плейбек-театр для психотерапевтичної практики? 2. Як елементи плейбек-театру можуть бути інтегровані у роботу психотерапевта? 3. Продумайте конкретні ідеї застосування або наведіть приклади, які ви вже використовували у своїй практиці. Література: Fox J. (2003) Acts of service. Spontaneity, Commitment, Tradition in the Nonscripted Theatre / Jonathan Fox. — Reprinted with Afterword. — N.Y. : Tusitala Publishing, 2003</p>	2	
	<p>Семінар 3. Можливості, етика та обмеження плейбек-театру. Практична задача №3: Обговорення питань: У чому, на вашу думку, полягає цінність розповідання історій для людини та для спільноти?» Можна говорити: - про особисту користь (полегшення, усвідомлення, структурування досвіду) - про міжособистісний вимір (чути й бути почутим, емпатія) - про спільноту (зцілення, передача досвіду, колективна пам'ять) Література: What is “Good” Playback Theatre? Jo Salas https://artact2015.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/09/playback-what-is-good-pt-17.pdf</p>		2
	Тема 3. Документальний театр як форма свідчення та осмислення реальності		
	<p>Семінар 4. Теорія документального театру Практична задача №4: Аналіз кейсу документального театру як способу роботи з реальними подіями та свідченнями. На основі запропонованого тексту, відеофрагмента або опису проєкту визначити джерела документального матеріалу, принципи його відбору та художньої трансформації. Оцінити психологічний та соціальний вплив документального театру на учасників і глядачів, зокрема в умовах кризових або травматичних подій. Застосувати теоретичні знання з документального театру, проаналізувати етичні виклики та сформулювати професійні висновки у форматі групового обговорення. Література: 1. Апчел О. А. Документальний театр у театральній культурі пострадянського простору, зокрема сучасної України. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura33/28.pdf</p>	2	
	Тема 4. Театр пригноблених: філософія, методика та український контекст		
	Семінар 5. Театр пригноблених: історія та філософія	2	

	<p><i>Практична задача №5:</i> Оберіть соціальну групу, яка стикається зараз з порушенням своїх прав в Україні, які пов'язані з культурним або інституційним насильством і наведіть приклад історії, яка б могла лягти в основу форум-вистави на основі структури форум-вистави, наведеної в презентації лекції 2. Приклад потрібно доповнити аналізом:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому проявляється пригноблення в цій історії? 2. Які зусилля робить головний герой/героїня, щоби це змінити? 3. Чому йому/їй це не вдається? В чому системність соціальної проблеми, яку ілюструє ця історія? 4. Кого б Ви запросили в глядацький зал, щоби побудувати діалог навколо спроб вирішити цю проблему в суспільстві? <p><i>Література:</i> Боаль А. Ігри для акторів та неакторів. – Київ, 2016. 264 с.</p>		
	<p>Семинар 6. Театр пригноблених: український контекст. <i>Практична задача №6:</i> Читка тексту міжнародної декларації театру пригноблених.</p> <p>-кожен студент вголос читає один абзац, наступний підхоплює інший (хто завгодно), після прочитання ведеться дискусія про те, що зачепило, вразило, викликало питання, емоції тощо.</p> <p><i>Література:</i> https://teatrzm.in.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/deklaracziya-pryncypiv-mizhnarodnoyi-organizacziyi-teatru-prygnoblenyh.pdf</p>		2
Разом		6	6

Самостійна робота освітньої компоненти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Партисипативні методи мистецтва та психодраматичний підхід. <i>Завдання:</i> Опрацювати теоретичні джерела з партисипативного мистецтва та психодрами. Скласти структурований конспект ключових понять і підготувати коротку письмову рефлексію (1–2 сторінки) на тему: «Партисипативне мистецтво як простір психологічного досвіду та взаємодії».</p> <p><i>Література:</i> Чудаєва Н., Шульдик Г. Психодрама. Курс лекцій. — Умань, 2020. С. 109.</p>	15
2	<p>Тема 2. Плейбек-театр: історія, процес і професійне застосування. <i>Завдання:</i> Ознайомитися з прикладами плейбек-театрів у світі та в Україні. Підготувати письмовий аналіз (2 сторінки) одного з напрямів застосування плейбек-театру (психологічна практика, робота зі спільнотами, освітній або кризовий контекст).</p> <p><i>Література:</i> What is “Good” Playback Theatre? Jo Salas https://artact2015.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/09/playback-what-is-good-pt-17.pdf</p>	15
3	<p>Тема 3. Документальний театр як форма свідчення та осмислення реальності. <i>Завдання:</i> Опрацювати теоретичні матеріали з документального театру. Підготувати аналітичну роботу (2–3 сторінки) на тему: «Документальний театр як спосіб осмислення травматичного досвіду» з прикладами сучасних практик.</p> <p><i>Література:</i> Апчел О. А. Документальний театр у театральній культурі пострадянського простору, зокрема сучасної України. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura33/28.pdf</p>	15
4	<p>Тема 4. Театр пригноблених: філософія, методика та український контекст.</p>	15

<p><i>Завдання:</i> Ознайомитися з однією з форм Театру пригноблених та підготувати письмову роботу (2 сторінки), у якій проаналізувати можливості та ризики її застосування в сучасному українському контексті.</p> <p><i>Література:</i> Боаль А. Ігри для акторів та неакторів. – Київ, 2016. 264 с.</p>	
Разом	60

3. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби та обладнання: екранні (електронні презентації, віртуальні зали для відпрацювання практичних навичок), комп'ютерні (комп'ютери, планшети, освітні платформи, електронні бібліотеки).

Програмне забезпечення: системне ПЗ (Операційні системи, драйвери), освітні платформи (LMS) для дистанційного навчання, керування курсами (Zoom).

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.) та практичних (6 год.) занять, організації самостійної роботи студентів (60 год.). Протягом курсу передбачено проведення індивідуальних консультацій (6 год.).

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання: словесні (лекція, пояснення, бесіда), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (аналіз кейсів, виконання практичних завдань), а також інтерактивні техніки та методики.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання освітнього компонентає:

Методи поточного контролю: Проводиться з метою оцінювання результатів навчання протягом семестру і включає систематичний моніторинг навчальних досягнень здобувачів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у формі виконання практичних завдань, розв'язання кейсів та активної участі в обговореннях, в обсязі навчального матеріалу, визначеному для кожного заняття.

- виконання практичних задач (оцінюється під час практичних занять);
- самостійна робота (оцінюється під час поточного контролю теми);
- виконання умов академічної дисципліни (оцінюється під час лекцій, практичних занять та під час поточного контролю теми).

Методи підсумкового контролю: Проводиться з метою оцінювання результатів навчання наприкінці семестру, відповідно до навчального плану у формі заліку, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

Практична задача № 1. Максимальна оцінка за виконання практичної задачі становить 10 балів. Завдання включає дві складові: присутність на занятті (максимум 5 балів) та активну участь в обговоренні (максимум 5 балів).

Присутність на занятті — до 5 балів:

- 5 балів — присутність на занятті протягом усього навчального часу.
- 3 бали — неповна присутність (запізнення або дострокове залишення заняття).
- 0 балів — відсутність на занятті.

Активна участь в обговоренні — до 5 балів. Оцінюється якість залученості студента до практичної роботи та групового обговорення.

- 5 балів — активна та ініціативна участь; глибокий аналіз, аргументовані висловлювання з опорою на теорію, здатність формулювати професійні висновки.
- 4 бали — регулярна участь; коректні відповіді, використання теоретичних положень, конструктивна взаємодія з групою.
- 3 бали — епізодична участь; переважно описові відповіді без розгорнутого аналізу.
- 2 бали — мінімальна або формальна участь; відсутність аргументації або аналізу.
- 0 балів — відсутність участі в обговоренні.

Практична задача № 2. Максимальна оцінка за виконання практичної задачі становить 10 балів.

Орієнтовна шкала оцінювання (1–10 балів)

1–2 бали - відповідь поверхнева, загальна; відсутні приклади чи конкретні ідеї застосування

3–4 бали - відповідь описує лише загальну користь (наприклад: «це цікаво», «це допомагає творчості»), але немає зв'язку з психотерапевтичною практикою

5–6 балів - є спроба зв'язати плейбек-театр з професією психотерапевта; наведено хоча б один приклад застосування, але загалом відповідь залишилася фрагментарною

7–8 балів - відповідь розгорнута; наведено кілька можливостей застосування плейбек-театру в психотерапії (наприклад, робота з історіями клієнтів, розвиток емпатії, тілесне усвідомлення, робота з групою). Є хоча б один приклад із практики або уявна ситуація.

9–10 балів - відповідь ґрунтовна й рефлексивна; демонструє глибоке розуміння інтеграції плейбек-підходів у психотерапію. Є кілька продуманих прикладів (з власного досвіду чи з літератури), показано, як саме плейбек-театр може збагачувати психотерапевтичний процес і підтримувати клієнта.

Практична задача №3. Максимальна оцінка за виконання практичної задачі становить 10 балів.

Критерії оцінювання:

1–3 бали - відповідь дуже загальна, без пояснень

4–6 балів - названо одну-дві причини, але без прикладів чи глибини

7–8 балів - наведено кілька різних аспектів цінності (особистий/колективний), відповідь структурована

9–10 балів - глибока й особиста відповідь, із прикладом (із власного досвіду чи спостереження), показано різні рівні значення історій

Практична задача №4. Максимальна оцінка за виконання практичної задачі становить 10 балів.

Критерії оцінювання:

9–10 балів — студент(ка) глибоко та послідовно аналізує кейс; коректно визначає джерела документального матеріалу, принципи його відбору й художньої трансформації; демонструє розуміння психологічного та соціального впливу документального театру, зокрема в контексті кризових або травматичних подій. Аргументовано окреслює етичні виклики та формулює професійні висновки, активно бере участь у груповому обговоренні.

7–8 балів — аналіз кейсу загалом коректний; визначені основні характеристики документального матеріалу та його вплив, однак етичний або психологічний аналіз подано недостатньо розгорнуто. Участь в обговоренні є змістовною, але не завжди аргументованою.

5–6 балів — завдання виконано частково; аналіз переважно описовий, із обмеженим застосуванням теоретичних понять. Психологічні та соціальні аспекти розглянуто поверхнево, етичні питання згадуються без глибокого осмислення.

3–4 бали — мінімальне виконання завдання; фрагментарне розуміння теми, відсутність чіткої логіки аналізу та професійних узагальнень. Участь в обговоренні пасивна або формальна.

0–2 бали — завдання не виконано або виконано формально; відсутні ознаки аналітичної роботи та застосування теоретичних знань.

Практична задача №5. Максимальна оцінка за виконання практичної задачі становить 10 балів.

Критерії оцінювання.

Історія, яка ілюструє пригноблення - 2 бала

Повне розкриття кожного з 4х питань для аналізу - 2 бала, що в сумі складає 10 балів.

Практична задача №6. Максимальна оцінка за виконання практичної задачі становить 10 балів.

Критерії оцінювання:

- *активна участь в дискусії - 5 балів*
- *ставить власні питання до тексту - 5 балів*

Оцінка самостійної роботи. Оцінювання самостійно роботи здобувачів загалом не передбачено і є опціональною можливістю для особистого розширення та поглиблення тем освітньої компоненти.

Форма підсумкового семестрового контролю:

Залік проводиться в формі тестування. Підсумковий контроль здійснюється у формі тесту, що містить 40 завдань закритого типу.

Кожне завдання оцінюється у 1 бали.
Максимальна кількість балів за тест — 40 балів.

Критерії оцінювання:

- 1 бал — студент обирає повністю правильну відповідь.
- 0 балів — відповідь неправильна або вибрано більше/менше, ніж одну відповідь (якщо інше не передбачено форматом завдання).

Часткове оцінювання не застосовується.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Кількість балів	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	10	30
Практичні контактні заняття	10	30
Залік	40	40
		100

Розподіл балів освітнього компонента з формою контролю залік

Поточне оцінювання (бали)	Залік (бали)	Сума балів
60	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна шкала оцінювання.

Сума балів	Оцінка ECTS	Національна оцінка	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	
74-81	C	Добре (в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок)	
64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	
60-63	E	Задовільно (задовольняє мінімальні критерії)	
35-59	FX	Незадовільно (із можливістю повторного складання)	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (із обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	

6. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Тема 1. Партисипативні методи мистецтва та психодраматичний підхід

1. Поняття партисипативних методів мистецтва та їх місце в сучасній гуманітарній і психологічній практиці.
2. Основні принципи партисипативності: участь, спільне створення, взаємодія.
3. Психодрама як метод: історія виникнення та ключові ідеї Я. Л. Морено.
4. Базові поняття психодрами (роль, спонтанність, катарсис, сцена).
5. Спільні та відмінні риси психодрами і партисипативних мистецьких практик.
6. Психологічні механізми впливу партисипативного мистецтва на особистість і групу.
7. Межі між мистецтвом, психотерапією та соціальною інтервенцією.
8. Етичні принципи використання психодраматичного підходу.
9. Ризики та обмеження застосування партисипативних методів.
10. Роль психолога в роботі з партисипативними мистецькими формами.

Тема 2. Плейбек-театр: історія, процес і професійне застосування

1. Історія виникнення плейбек-театру та постаті його засновників.
2. Філософські та психологічні засади плейбек-театру.
3. Структура плейбек-перформансу та його основні етапи.
4. Ролі в плейбек-театрі: ведучий, актори, музикант, оповідач.
5. Типи історій та форми їх сценічного відтворення.
6. Психологічні функції плейбек-театру для окремої особистості та групи.
7. Плейбек-театр як інструмент роботи зі спільнотами.
8. Етичні принципи та межі роботи з особистими історіями.
9. Особливості застосування плейбек-театру в кризових і воєнних умовах.
10. Можливості та обмеження використання плейбек-театру в психологічній практиці.

Тема 3. Документальний театр як форма свідчення та осмислення реальності

1. Поняття документального театру та його відмінність від інших театральних форм.
2. Історія розвитку документального театру у світі та в Україні.
3. Джерела документального матеріалу в документальному театрі.
4. Принципи відбору, інтерпретації та сценічної трансформації свідчень.
5. Документальний театр як форма соціального та психологічного свідчення.
6. Робота з травматичним досвідом у документальному театрі.
7. Психологічний вплив документального театру на учасників і глядачів.
8. Етичні виклики роботи з реальними історіями та реальними людьми.

9. Документальний театр у контексті катастроф, війни та соціальних криз.
10. Роль психолога у міждисциплінарних проєктах документального театру.

Тема 4. Театр пригноблених: філософія, методика та український контекст

1. Історія виникнення театру пригноблених та постать Аугусто Боалья.
2. Філософські засади методу та його зв'язок із критичною педагогікою.
3. Основні цілі та завдання театру пригноблених.
4. Ключові форми театру пригноблених (форум-театр, театр образів тощо).
5. Поняття пригноблення, влади та соціальної нерівності в методі Боалья.
6. Театр пригноблених як інструмент соціальних змін і діалогу.
7. Роль ведучого (джокера) та етична відповідальність фасилітатора.
8. Психологічні механізми впливу театру пригноблених на учасників.
9. Особливості застосування методу в українському соціальному та культурному контексті.
10. Можливості та обмеження використання театру пригноблених у психологічній практиці.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

1. Апчел О. А. Документальний театр у контексті української культури : дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01. Харків, 2014. 273 с.
2. Апчел О. А. Документальний театр у театральній культурі пострадянського простору, зокрема сучасної України. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura33/28.pdf
3. Боаль А. *Ігри для акторів та неакторів*. Київ, 2016. 264 с.
4. Естетика пригноблених : український переклад есе Аугусто Боалья. 2004. URL: https://docs.google.com/document/d/1IOjtIeV_WpUanZgL92FLPGIyJqg_Ao2r/edit
5. Ethics and the Contract in Playback Theatre. URL: <https://playbacktheatre.org/wp-content/uploads/2010/04/EthicsPT-Simons.pdf>
6. Fox J. *Acts of Service: Spontaneity, Commitment, Tradition in the Nonscripted Theatre*. Reprinted with afterword. New York : Tusitala Publishing, 2003.
7. Giacomucci S. *Social Group Work in Action: A Sociometry, Psychodrama, and Experiential Trauma Therapy Curriculum* : Doctorate in Social Work (DSW) Dissertation. University of Pennsylvania, 2019. URL: https://repository.upenn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1128&context=edissertation_s_sp2
8. Jacob L. Moreno and psychodrama – psychiatry in history // *The British Journal of Psychiatry*. 2020. Vol. 217, Iss. 1. P. 369.
9. Кандибур Р., Лук'янченко С. *Творчі методи трансформації конфліктів. Крила, що несуть мир* : навч.-практ. посіб. Дніпро : Журфонд, 2021.

82 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1HpmUJYQ2zYzOE9O17EeGqE6nm-Sjz3v4/view>

10. Леман Х.-Т. *Постдраматичний театр*. Garage ; ABCdesign, 2013.
11. Міжнародна декларація театру пригноблених. URL: <https://teatrmin.org.ua/wp-content/uploads/2023/07/deklaracziya-prynczypiv-mizhnarodnoyi-organizacziyi-teatru-prygnoblenyh.pdf>.
12. Nolte J. *J. L. Moreno and the Psychodramatic Method: On the Practice of Psychodrama*. New York : Routledge, 2020.
13. Salas J. What is “Good” Playback Theatre? URL: <https://artact2015.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/09/playback-what-is-good-pt-17.pdf>.
14. Чудаєва Н., Шулдик Г. *Психодрама. Курс лекцій*. Умань, 2020. 109 с.
15. Vainilovych N., Rózsa D. The Influence of Stories in Playback Theatre // *Playback Theatre Around the World. Diversity of Application*. India, Bangalore : CHRIST, 2019. P. 120–130. URL: <https://drive.google.com/file/d/1jyNEhUpeGRz0pibLS4Xg0yGgn5sUVi-M/view>